

Byla C-50/24 [Danané]ⁱ**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį****Gavimo data:**

2024 m. sausio 26 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Conseil du Contentieux des Étrangers (Belgija)

Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2024 m. sausio 22 d.

Pareiškėjas:

X

Atsakovas:

Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides

Pirminė pastaba

- 1 Šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas vienoje iš septynių bylų (kurių numeriai nuo C-50/24 iki C-56/24), kurias Teisingumo Teismui tą pačią dieną perdavė tas pats prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, *Conseil du contentieux des étrangers* (Užsieniečių ginčų taryba, Belgija), ir kurios yra susijusios su į Briuselio oro uostą (Belgija) atskridusiais trečiųjų šalių piliečiais, kurie visi atvykimo dieną pasienyje pateikė tarptautinės apsaugos prašymus. Kiekvienoje iš šių bylų šių prašytojų atžvilgiu buvo priimti sprendimai atsisakyti leisti atvykti, po jų – sprendimai „laikyti tam tikroje pasienio vietoje“, tada – sprendimai „laikyti tam tikroje vietoje“, o po to – sprendimai „nesuteikti pabėgėlio statuso ir nesuteikti papildomos apsaugos statuso“, kurie yra skundžiami sprendimai.

ⁱ Šios bylos pavadinimas išgalvotas. Jis neatitinka jokios bylos šalies tikrojo vardo, pavardės ar pavadinimo.

Glaustas faktinių aplinkybių ir proceso pagrindinėje byloje aprašymas

- 2 2023 m. spalio 17 d. pareiškėjas atskrido į Briuselio oro uostą, kur tą pačią dieną pateikė tarptautinės apsaugos prašymą.
- 3 Tą pačią dieną buvo priimtas sprendimas atsisakyti leisti pareiškėjui atvykti į šalį ir „sprendimas laikyti [jį] tam tikroje pasienio vietoje“, nagrinėjamu atveju – *Caricole* tranzito centre.
- 4 2023 m. spalio 23 d. *Office des étrangers* (Užsieniečių tarnyba) (*Service fédéral public* (SPF) *Intérieur* (Vidaus reikalų federalinė viešoji tarnyba) generalinis direktoratas, atsakingas už *Loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers* (1980 m. gruodžio 15 d. Įstatymas dėl užsieniečių patekimo į šalies teritoriją, gyvenimo, įsisteigimo joje ir išsiuntimo) (toliau – 1980 m. gruodžio 15 d. įstatymas)) ir *Arrêté royal du 8 octobre 1981 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers* (1981 m. spalio 8 d. Karaliaus dekretas dėl užsieniečių patekimo į šalies teritoriją, gyvenimo, įsisteigimo joje ir išsiuntimo) taikymą), surinkusi duomenis apie pareiškėją, perdavė „pasienio procedūros“ bylą *Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides* (Pabėgėlių ir asmenų be pilietybės reikalų generalinis komisaras) (toliau – CGRA). Pagal Belgijos teisę CGRA yra kompetentinga institucija, nagrinėjanti tarptautinės apsaugos prašymus (tai atitinka sąvoką „sprendžiančioji institucija“), kaip ji apibrėžta 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2013/32/ES dėl tarptautinės apsaugos suteikimo ir panaikinimo bendros tvarkos (toliau – Direktyva 2013/33).
- 5 2023 m. spalio 31 d. CGRA pakvietė pareiškėją asmeniniam pokalbiui, kuris buvo numatytas 2023 m. lapkričio 17 d.
- 6 2023 m. lapkričio 14 d. ministras priėmė „sprendimą laikyti tam tikroje nustatytoje vietoje“ (39bis straipsnis), kuriuo, be kita ko, pareiškėjui leista atvykti į Karalystę ir ji buvo sulaikyta „siekiant nustatyti elementus, kuriais grindžiamas tarptautinės apsaugos prašymas, kurių nebūtų galima gauti, jei pareiškėjas nebūtų sulaikytas, ypač kai yra rizika, jog ji pasislėps“.
- 7 Dėl šio naujo sprendimo pareiškėjo laikymo vieta fiziškai ar faktiškai nepasikeitė: jis ir toliau buvo laikomas „*Caricole* tranzito centre“.
- 8 2023 m. lapkričio 17 d. pareiškėją apklausė CGRA.
- 9 2023 m. lapkričio 22 d. pareiškėjas pateikė pastabas dėl šio pokalbio turinio.
- 10 2023 m. gruodžio 7 d. CGRA priėmė sprendimą „nesuteikti pabėgėlio statuso ir nesuteikti papildomos apsaugos statuso“, apie kurį pareiškėjui pranešta 2023 m. gruodžio 8 d.
- 11 2023 m. gruodžio 18 d. pareiškėjas pateikė skundą Užsieniečių ginčų tarybai.

Teisinis pagrindas

„Pasienio procedūra“

- 12 Atvykęs į Belgiją, užsienio pilietis, kuris prisistato prie sienos neturėdamas reikalaujamų dokumentų ir kuriam buvo atsisakyta suteikti pabėgėlio bei papildomos apsaugos statusą arba kurio prieglobsčio prašymo CGRA nesvarstė, yra <...> gražinamas ir, kai taikoma, gali būti palydėtas iki šalies, iš kurios jis pabėgo ir kurioje, remiantis jo pareiškimais, jo gyvybei ar laisvei grėstų pavojus, sienos“ (1981 m. spalio 8 d. Karaliaus dekreto dėl užsieniečių patekimo į šalies teritoriją, gyvenimo, įsisteigimo joje ir išsiuntimo 72 straipsnio 3 dalis).
- 13 Kai prašytojas pateikia tarptautinės apsaugos prašymą pasienio kontrolės institucijoms, federalinės policijos pareigūnai atlieka pirminius patikrinimus ir tik tada perduoda bylą Užsieniečių reikalų tarnybai, kuri ją užregistruoja (visų pirma prašytojo pareiškimus apie jo tapatybę, kilmę ir kelionės maršrutą, taip pat atsakymus į klausimyną apie priežastis, paskatinusias pateikti tarptautinės apsaugos prašymą) ir pateikia prašymą.
- 14 Atlikusi pirmiau minėtą registraciją, Užsieniečių reikalų tarnyba perduoda bylą CGRA.
- 15 Iš esmės CGRA tarptautinės apsaugos prašymą nagrinėja pagal „standartinę“ procedūrą (per šešis mėnesius – o tam tikrais išimtiniais atvejais per 21 mėnesį – nuo tarptautinės apsaugos prašymo gavimo).
- 16 Tokio pobūdžio procedūros metu CGRA išnagrinėja ir įvertina tarptautinės apsaugos prašymo esmę.
- 17 Remdamasis 1980 m. gruodžio 15 d. Įstatymo 57/6 straipsnio 1 dalimi, CGRA gali priimti sprendimą:
 - suteikti pabėgėlio statusą;
 - nesuteikti pabėgėlio statuso ir suteikti papildomos apsaugos statusą;
 - nesuteikti pabėgėlio statuso ir papildomos apsaugos statuso;
 - nesuteikti pabėgėlio statuso ir nenagrinėti prašymo suteikti papildomos apsaugos statusą;
 - nenagrinėti prašymo suteikti pabėgėlio statusą.
- 18 Visų pirma, kai prašytojas yra sulaikytas konkrečioje vietoje (pavyzdžiui, sulaikymo vietoje šalies teritorijoje arba pasienyje, kaip yra nagrinėjamoje byloje), sprendimas turi būti priimamas pirmumo tvarka (1980 m. gruodžio 15 d. Įstatymo 57/6 straipsnio 2 dalis, kuria į nacionalinę teisę perkelta Direktyvos 31 straipsnio 7 dalis).

- 19 Pagal prioritetinę procedūrą CGRA šias bylas nagrinėja pirmumo tvarka, t. y. „prieš visas kitas bylas“, ir priima tokius pačius sprendimus kaip ir pagal „standartinę“ procedūrą.
- 20 Taip pat yra vadinamoji „paspartinta“ procedūra (žr. šios santraukos 22 ir 23 punktus).
- 21 Direktyvos 2013/32 43 straipsnyje „Pasienio procedūros“ nurodyta:

„1. Pagal II skyriaus pagrindinius principus ir garantijas valstybės narės gali numatyti procedūras, siekdamos priimti sprendimus valstybių narių pasienyje arba tranzito zonose dėl:

- a) tokiose vietose pateikto prašymo priimtumo pagal 33 straipsnį; ir (arba)
- b) prašymo esmės vykdant procedūrą pagal 31 straipsnio 8 dalį.

2. Valstybės narės užtikrina, kad sprendimas pagal 1 dalyje numatytas procedūras būtų priimtas per pagrįstą laikotarpį. Jeigu sprendimas nebuvo priimtas per keturias savaites, prašytojui turi būti leista atvykti į valstybės narės teritoriją, kad jo prašymas galėtų būtų nagrinėjamas pagal kitas šios direktyvos nuostatas.

<...>“

- 22 43 straipsnio 1 dalies b punkte minima 31 straipsnio 8 dalyje nurodyta procedūra yra „paspartinta“ procedūra. Pagal šią nuostatą „[v]alstybės narės gali nustatyti, kad nagrinėjimo procedūra pagal II skyriaus pagrindinius principus ir garantijas gali būti paspartinta ir (arba) pagal 43 straipsnį vykdoma pasienyje arba tranzito zonose, jeigu:

- „a) prašytojas, pateikdamas savo prašymą ir nuroydamas faktus, iškelė tik tokius klausimus, kurie nėra svarbūs nagrinėjant, ar jis priskirtinas prie tarptautinės apsaugos gavėjų remiantis Direktyva 2011/95/ES; arba
- b) prašytojas atvyko iš saugios kilmės šalies, kaip apibrėžta šioje direktyvoje; arba
- c) prašytojas suklaidino institucijas, pateikdamas klaidingą informaciją ar netikrus dokumentus arba nepateikdamas svarbios informacijos ar dokumentų apie savo tapatybę ir (arba) pilietybę, kurie galėjo neigiamai paveikti sprendimą; arba
- d) tikėtina, kad prašytojas iš nesąžiningų paskatų sunaikino ar išmetė tapatybės ar kelionės dokumentą, kuris būtų padėjęs nustatyti jo tapatybę arba pilietybę; arba

- e) prašytojas pateikė akivaizdžiai nenuoseklius ir prieštarigus, akivaizdžiai klaidingus ar neįtikimus nusiskundimus, kurie prieštarauja tinkamai patikrintai informacijai apie kilmės šalį, todėl jo reikalavimai tampa akivaizdžiai neįtikinami, kiek tai susiję su jo priskyrimu prie tarptautinės apsaugos gavėjų remiantis Direktyva 2011/95/ES; arba
 - f) prašytojas pateikė paskesnę tarptautinės apsaugos prašymą, kuris nėra nepriimtinas pagal 40 straipsnio 5 dalį; arba
 - g) prašytojas prašo apsaugos tik siekdamas atidėti arba sužlugdyti anksčiau priimto sprendimo arba sprendimo, kuris bus priimtas artimiausiu laiku, vykdymą, kuriuo remiantis jis būtų išsiustas iš šalies; arba
 - h) prašytojas neteisėtai atvyko į valstybės narės teritoriją arba neteisėtai joje išbuvo ilgesnį laiką ir be rimtos priežasties nepranešė apie save institucijoms arba neatidėliodamas nepaprašė tarptautinės apsaugos, esant tokioms jo atvykimo aplinkybėms; arba
 - i) prašytojas atsisako vykdyti pareigą leisti paimti jo pirštų atspaudus <...>; arba
 - j) prašytojas dėl rimtų priežasčių gali būti laikomas keliančiu grėsmę valstybės narės nacionaliniam saugumui arba viešajai tvarkai, arba jis pagal nacionalinės teisės aktus buvo prievarta išsiustas dėl rimtų priežasčių, susijusių su visuomenės saugumu arba viešąja tvarka.“
- 23 Ši paspartinta procedūra Belgijos teisėje buvo numatyta 1980 m. gruodžio 15 d. Įstatymo 57/6/1 straipsnio 1 dalyje, kuri suformuluota panašiai kaip Direktyvos 2013/32 31 straipsnio 8 dalis. Pagal šio įstatymo 57/6 straipsnio 2 dalį paspartinta procedūra vienodai taikoma tiek sulaikymo „pasienyje“, tiek „Karalystėje“ atvejais (žr. šios santraukos 29 ir paskesnius punktus). Belgijos teisėje numatytas nagrinėjimo laikotarpis yra penkiolika darbo dienų nuo Užsieniečių reikalų tarnybos perduotos bylos gavimo. Tai yra orientacinis terminas, t. y. jo praleidimas nesukelia jokių pasekmių.
- 24 Direktyvos 2013/32 43 straipsnis (Pasienio procedūros) į Belgijos teisę buvo perkeltas 1980 m. gruodžio 15 d. įstatymo 57/6/4 straipsniu, kuriame nurodyta:
- „Užsieniečio, kuris bando atvykti į Karalystę neatitikdamas 2 ir 3 straipsniuose nustatytų sąlygų ir kuris pasienyje pateikė tarptautinės apsaugos prašymą, atveju [CGRA] yra kompetentinga paskelbti prašymą nepriimtinu pagal 57/6 straipsnio 3 dalį arba priimti sprendimą dėl prašymo pagrįstumo vienu iš 57/6/1 straipsnio 1 dalies 1 punkto a, b, c, d, e, f, g, i arba j papunktyje nurodytų atvejų.

Jei 1 pastraipa negali būti taikoma, [CGRA] nusprendžia, kad būtina atlikti papildomą tyrimą, po kurio ministras arba jo įgaliotas asmuo leidžia prašytojui atvykti į Karalystę pagal 74/5 straipsnio 4 dalies 4° punktą.

Jeigu [CGRA] nepriima jokio sprendimo per keturias savaites nuo ministro ar jo įgalioto asmens atsiųsto tarptautinės apsaugos prašymo gavimo, prašytojui taip pat leidžiama atvykti į Karalystę pagal 74/5 straipsnio 4 dalies 5° punktą“.

25 Vykdamt tokią procedūrą galimos keturios situacijos:

1) sprendimas dėl nepriimtino iš principo priimamas per penkiolika darbo dienų nuo Užsieniečių reikalų tarnybos perduoto prašymo gavimo 1980 m. gruodžio 15 d. įstatymo 57/6 straipsnio 3 dalyje išvardytais atvejais, t. y. kai:

„1° prašytojui jau suteikta reali apsauga pirmojoje prieglobsčio šalyje <...>;

2° trečioji šalis gali būti laikoma saugia trečiaja šalimi <...>:

3° prašymą pateikusiam asmeniui jau yra suteikta tarptautinė apsauga kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje;

4° prašytojas yra Europos Sąjungos valstybės narės pilietis <...>, išskyrus atvejus, kai jis pateikia informacijos, rodančios, kad jam šioje valstybėje narėje gresia persekiojimas arba didelė žala <...>;

5° prašytojas pateikia paskesnę tarptautinės apsaugos prašymą, kuriame nėra jokių naujų elementų ar faktų <...> arba prašytojas jų nepateikia <...>;

6° po to, kai priimamas galutinis sprendimas dėl jo vardu pateikto tarptautinės apsaugos prašymo <...>, nepilnametis užsienietis nenurodo jokių savo faktinių aplinkybių, kuriomis būtų galima pateisinti atskirą prašymą. <...>“

2) sprendimas dėl bylos esmės priimamas pagal paspartintą procedūrą, jei susidaro viena iš pirmiau nurodytų situacijų (visi pirmiau nurodyti paspartintos procedūros atvejai, išskyrus atsisakymą leisti paimti pirštų atspaudus)

3) vėlesnio sprendimo dėl nagrinėjimo priėmimas, jei negalima priimti nė vieno iš pirmiau nurodytų sprendimų

4) sprendimas nepriimamas.

26 Su Belgijos teisės aktais susijusiuose parengiamuosiuose darbuose nurodyta, kad „jeigu užsienietis neatitinka atvykimo į teritoriją sąlygų ir pasienyje pateikia

tarptautinės apsaugos prašymą, jam taikoma Direktyva 2013/32/ES (Prieglobsčio procedūrų direktyva) ir Direktyva 2013/33/ES (Priėmimo sąlygų direktyva)“. Kol nagrinėjamas jo tarptautinės apsaugos prašymas, jis gali „likti valstybėje narėje, įskaitant pasienį ar tranzito zonas“ (Direktyvos 2013/32/ES 2 straipsnio p punktą).

Laikymo vietos: laikymas pasienyje ir laikymas Karalystėje

- 27 Kol vyksta prašymo nagrinėjimo procedūra, prašytojas gali būti sulaikytas.
- 28 Nelegalių užsieniečių laikymas uždaruose centruose priklauso Užsieniečių reikalų biuro kompetencijai. 1980 m. gruodžio 15 d. įstatyme išvardyti atvejai, kai tarptautinės apsaugos prašytojas gali būti administracine tvarka laikomas tam tikroje nustatytoje vietoje.
- 29 Ši „nustatyta laikymo vieta“ gali būti „pasienyje“ arba „Karalystėje“.

Laikymas pasienyje

- 30 1980 m. gruodžio 15 d. Įstatymo 74/5 straipsnio 1 dalyje dėl laikymo pasienyje nustatyta, kad:

„Tam tikroje nustatytoje vietoje, esančioje pasienyje, gali būti laikomas, kol bus gautas leidimas atvykti į Karalystę arba bus išsiųstas iš šalies:

- 1° užsienietis, kurį už sienų kontrolę atsakingos institucijos gali grąžinti atgal pagal šio įstatymo nuostatas;
- 2° užsienietis, kuris bando atvykti į Karalystę neatitikdamas 2 ir 3 straipsniuose nustatytų sąlygų ir kuris pasienyje pateikia tarptautinės apsaugos prašymą.

Joks užsienietis negali būti laikomas vien dėl to, kad pateikė tarptautinės apsaugos prašymą“.

- 31 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Belgijoje faktiškai nėra nė vienos sulaikymo vietos, kuri geografiškai būtų pasienyje.
- 32 Vis dėlto kaip teisinė fikcija pasienyje esančiai vietai (šiuo tikslu priimant karaliaus dekretą) prilyginama bet kuri Belgijos teritorijoje esanti vieta.
- 33 Vadinasi, „užsienietis, laikomas vienoje iš šių kitų vietų, nelaikomas turinčiu leidimą atvykti į Karalystę“ (1980 m. gruodžio 15 d. Įstatymo 74/5 straipsnio 2 dalies antra pastraipa).
- 34 Belgijoje šiuo metu yra (iš šešių sulaikymo įstaigų) penkios tokio tipo įstaigos, įskaitant „*Caricole* tranzito centrą“. Jis įsikūręs netoli Briuselio oro uosto, bet už

jo ribų, todėl geografiškai yra Belgijos teritorijoje, nors jo vieta (Stenokerzelis) nėra nė viename šalies pasienyje.

Laikymas Karalystėje

- 35 Dėl laikymo „Karalystėje“ 1980 m. gruodžio 15 d. Įstatymo 74/6 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Kai, remiantis individualiu tyrimu, paaiškėja, kad tai būtina, ir negalima veiksmingai taikyti jokios švelnesnės prievartos priemonės, ministras arba jo įgaliotas asmuo gali laikyti tarptautinės apsaugos prašytoją tam tikroje Karalystėje esančioje vietoje:

- 1° kad būtų nustatyta arba patikrinta jo tapatybė arba pilietybė;
- 2° siekiant nustatyti elementus, kuriais grindžiamas tarptautinės apsaugos prašymas ir kurių nebūtų galima gauti prašytojui nesant sulaikytam, ypač jei yra rizika, kad prašytojas pasislėps; arba
- 3° kai prašytojas laikomas taikant grąžinimo procedūrą, siekiant parengti grąžinimą ir (arba) įvykdyti išsiuntimą, ir kai remiantis objektyviais kriterijais, pavyzdžiui, tuo, jog prašytojas jau turėjo galimybę pasinaudoti prieglobsčio suteikimo procedūra, galima įrodyti, kad yra rimtų priežasčių manyti, jog jis prašosi tarptautinės apsaugos tik siekdamas, kad būtų atidėtas arba sutrukdytas sprendimo grąžinti vykdymas; arba
- 4° kai tai būtina nacionaliniam saugumui arba viešajai tvarkai užtikrinti;

<...>“

Skundo nagrinėjimas

- 36 Jei per 1980 m. gruodžio 15 d. Įstatymo 57/6/4 straipsnio trečioje pastraipoje nurodytą keturių savaitių laikotarpį sprendimas nepriimamas (žr. šios santraukos 24 punktą), prašytojui automatiškai leidžiama atvykti į Belgiją. Šis keturių savaitių terminas yra naikinamasis, todėl, jį praleidus, prašytojui būtinai suteikiama galimybė patekti į [šalies] teritoriją.
- 37 Vis dėlto nagrinėjamu atveju pasibaigus šiam laikotarpiui su pareiškėjo laikymu susijusi padėtis nepasikeitė.
- 38 Taigi procedūra buvo vykdoma laikymo vietoje, kuri geografiškai yra [šalies] teritorijoje, bet pagal norminį tekstą prilyginta pasienyje esančiai vietai, tiek prieš pasibaigiant minėtam keturių savaitių laikotarpiui, tiek jam pasibaigus.

- 39 Atrodo, kad praktikoje pasitaiko, kaip įvyko šioje byloje, kad pradama „pasienio“ procedūra, bet CGRA sprendimą priima tik pasibaigus šioje procedūroje numatytam keturių savaičių laikotarpiui.
- 40 Septyniose bylose keliama ta pati termino praleidimo problema, nors iki skundžiamų sprendimų priėmimo prašytojai ir toliau buvo laikomi praktiškai toje pačioje vietoje.
- 41 Viena vertus, atrodo, kad CGRA toliau nagrinėjo prašymą, priimdama sprendimą dėl esmės pagal pirmenybinio nagrinėjimo tvarką, o pareiškėjas ir toliau buvo laikomas toje pačioje vietoje, kuri yra ir pasienio laikymo vieta.
- 42 Taigi kyla klausimas, ar toks laikymas toje pačioje vietoje, kurioje vyksta laikymas pagal pasienio procedūrą, reiškia, kad reikia taikyti pasienio procedūrai būdingus laiko (keturios savaitės) ir turinio („ribota kompetencija [tik] Direktyvos 2013/32 31 straipsnio 8 dalyje išvardytais atvejais“¹) apribojimus.
- 43 Generalinis advokatas P. Pikamäe taip pat nurodė, kad siekiant nustatyti, ar prašytojo pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimo procedūra patenka į Direktyvos 2013/32 43 straipsnio taikymo sritį, „šioje byloje nagrinėjamu atveju būtina sutelkti dėmesį į tai, kokią iš tikrųjų procedūrą vykdo kompetentingos nacionalinės institucijos, tiksliau – į jos teritorialumą, nes tai yra esminis elementas kvalifikuojant ją pagal Direktyvos 2013/32 43 straipsnį“².
- 44 Iki šiol Teisingumo Teismas nėra priėmęs sprendimo dėl šio teritorialumo kriterijaus.
- 45 Atsakovas teigia, kad „pasienio“ procedūra šiuo atveju nebegalėjo būti taikoma, nes sprendimo nepriėmus per keturias savaites, prašytojas nebebuvo pasienyje.
- 46 Šiuo klausimu jis pažymi, kad minėtas leidimas atvykti neprieštarauja tam, kad iš pradžių pasienyje pradėta sulaikymo situacija tęstųsi [šalies] teritorijoje. Jis nurodo, kad toks laikymo pratęsimas kitu pagrindu (sprendimas dėl laikymo „pagal 39bis priedą“, priimtas remiantis 1980 m. gruodžio 15 d. Įstatymo 74/6 straipsniu) gali vykti nekeičiant fizinės laikymo vietos ir kartu užbaigiant pasienio procedūrą.

¹ Žr. generalinio advokato P. Pikamäe išvadą sujungtose bylose *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság* (C-924/19 PPU ir C-925/19 PPU, EU:C:2020:294, 135 punktą). Generalinis advokatas P. Pikamäe pridūrė, kad „šios direktyvos 43 straipsnyje apibrėžta teisinė sistema, kuri sudaro nedalomą visumą, ir pagal ją valstybėms narėms leidžiama taikyti procedūras pasienyje tik jeigu jos atitinka šioje direktyvoje nustatytas sąlygas ir garantijas, ir tai paneigia <...> aiškinimą, kad ši sistema yra „taikoma savo nuožiūra“, leidžiant <...> vykdyti tokias procedūras, iš esmės netaikant jų apribojimų.“

² Žr. generalinio advokato P. Pikamäe išvadą sujungtose bylose *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság* (C-924/19 PPU ir C-925/19 PPU, EU:C:2020:294, 136 punktą).

- 47 Atsakovo teigimu, „*Caricole* centras“ nelaikytinas išimtinai vieta, prilyginama tam tikrai pasienio vietai. Dėl šios sąlygos ji neprarado „tam tikros vietos Karalystėje“ statuso pagal 1980 m. gruodžio 15 d. įstatymo 76/6 straipsnį. Taigi minėtas centras nėra skirtas tik priimti užsieniečius, kurie neatitinka patekimo ir apsigyvenimo sąlygų, ir net jei užsieniečiui leidžiama atvykti į teritoriją (taigi, automatiškai pasibaigus keturių savaičių terminui nuo tarptautinės apsaugos prašymo gavimo), jis, atsakovo nuomone, gali būti sulaikytas toje pačioje vietoje, šį kartą pagal šio įstatymo 74/6 straipsnio 1 dalies 2 punktą (žr. šios santraukos 35 punktą).
- 48 Tai atsakovai vadina centro „dvigubu vaidmeniu“, nes dėl savo dvigubos kvalifikacijos jis gali priimti prašytojus, pateikusius tarptautinės apsaugos prašymą pasienyje, ir toliau juos priimti po to, kai pagal įstatymą jiems buvo leista visateisiškai atvykti į Karalystę, bet buvo priimtas naujas sprendimas dėl laikymo (Karalystėje), nes pirmasis sprendimas dėl laikymo (pasienyje) neteko galios.
- 49 Atsakovas daro išvadą, kad nagrinėjamu atveju, kaip matyti iš sprendimo „39 *bis* priedas“, Užsieniečių reikalų tarnyba manė, kad pareiškėjo sulaikymas dėl jo nurodytų priežasčių turi būti tęsiamas pagal 1980 m. gruodžio 15 d. Įstatymo 74/6 straipsnio 1 dalies 2 punktą.
- 50 Šis sulaikymas, kuris iš pradžių vyko *Caricole*, kaip pripažintame pasienio centre, buvo pratęstas toje pačioje sulaikymo vietoje, kaip [šalies] teritorijoje esančiame centre. Vadinasi tiek, kiek pareiškėjas galėjo patekti į [šalies] teritoriją, pasienio procedūra nebebuvo taikoma. Taigi, atsakovo nuomone, pasibaigusi „pasienio procedūra“ jo materialiai ir laikinai neberibojo, todėl jis galėjo priimti sprendimą nepadarydamas esminio pažeidimo, net jei naujoji sulaikymo vieta praktiškai sutampa su „tam tikra pasienyje esančia vieta“, kurioje prašytojai būna atvykę į Belgiją.
- 51 Pareiškėjas ginčija šią analizę ir nurodo ankstesnę prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo jurisprudenciją, t. y. 2023 m. rugsėjo 12 d. Sprendimą Nr. 294093³ ir 2023 m. rugsėjo 13 d. Sprendimą Nr. 294112⁴, kuriais analogiškais aplinkybėmis buvo panaikinti skundžiami sprendimai.
- 52 Kita vertus, atrodo, kad visas tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimas ir su juo susiję procesiniai veiksmai arba didesnė ar mažesnė jų dalis vyksta pasienio procedūros metu:
- Užsieniečių reikalų tarnybos bylos perdavimas CGRA reiškia, kad ministras atliko visus veiksmus, kuriuos jis kompetentingas atlikti per tarptautinės apsaugos procedūrą.

³ https://www.rvv-cce.be/sites/default/files/arr/a294093.an_.pdf

⁴ https://www.rvv-cce.be/sites/default/files/arr/a294112.an_.pdf

- Tam tikrais atvejais CGRA surengė asmeninį pokalbį su prašytoju dėl tarptautinės apsaugos prašymo esmės, ypač daug dėmesio skirdamas prašytojo asmeninei ir šeiminei padėčiai, kelionės maršrutui, prašymui pagrįsti pateiktiems dokumentams, jo baimei, jo laisvam pasakojimui ir išsamesniam šio pasakojimo nagrinėjimui.
- 53 Kartais pasibaigus keturių savaitių laikotarpiui priimamas tik sprendimas dėl tarptautinės apsaugos prašymo, t. y. visi tyrimo veiksmai, įskaitant asmeninį pokalbį, atliekami nepasibaigus keturių savaitių laikotarpiui, o po to nesiimama jokių veiksmų. Kitais atvejais asmeninis pokalbis įvyko pasibaigus keturių savaitių laikotarpiui, bet iš byloje esančių dokumentų nematyti, kad taip nutiko dėl prašytojo kaltės.
- 54 Taigi Belgijos „pasienio procedūrai“ būdingi labai trumpi terminai, o toks terminų trumpumas ir laikymas pasienyje gali pakenkti tam tikrų pagrindinių principų ir tam tikrų pagrindinių garantijų, numatytų Direktyvos 2013/32/ES II skyriuje, įgyvendinimui (visų pirma galimybei turėti advokatą, laikui, reikalingam visiems prašymą pagrindžiantiems naudingiems dokumentams surinkti, galimybei prieš priimant sprendimą gauti asmeninio pokalbio įrašų kopiją).
- 55 Teismo posėdyje visi pareiškėjai teigė, kad buvo pažeistas 1980 m. gruodžio 15 d. įstatymo 57/6/4 straipsnis. Jų nuomone, keturių savaitių termino praleidimas, kaip šio įstatymo 57 straipsnio 6 dalies 4 punkto trečios pastraipos pažeidimas, turėtų automatiškai lemti sprendimo panaikinimą, jei jis buvo priimtas vykdant pasienyje pradėtą procedūrą.

Glaustas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas ir prejudiciniai klausimai

- 56 Kyla klausimas, kokią reikšmę šioje byloje nagrinėjama situacija turi atsižvelgiant į Direktyvos 2013/32 43 straipsnį, taip pat į 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/33/ES, kuria nustatomos normos dėl asmenų, prašančių tarptautinės apsaugos, priėmimo, 8 straipsnį, kuriame įtvirtintas išimtinis tarptautinės apsaugos prašytojo sulaikymo pobūdis.
- 57 Užsieniečių ginčų taryba taip pat siekia išsiaiškinti, ar tai, kad sprendimas priimtas pasibaigus keturių savaitių terminui, kai procedūra buvo pradėta pasienyje, yra suderinama su Direktyvos 2013/32 46 straipsniu, kuriame įtvirtinta teisė į veiksmingą teisinę gynybą sprendimų, priimtų dėl tarptautinės apsaugos prašymo, kuriame nustatyta, jog valstybės narės turi užtikrinti, kad taikant šią teisių gynimo priemonę „būtų numatytas išsamus ir faktinis[,] ir teisinis tarptautinės apsaugos poreikių nagrinėjimas“, siejamu su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsniu (teisė į veiksmingą teisinę gynybą).
- 58 Kad galėtų priimti sprendimą dėl šio ginčo, Užsieniečių ginčų taryba mano esant būtina pateikti šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. Ar tarptautinės apsaugos prašymo, kurį pasienyje arba tranzito zonoje pateikė prašytojas, kuris šios procedūros metu laikomas geografiškai [šalies] teritorijoje esančioje vietoje, pagal norminį aktą prilygintoje pasienyje esančiai vietai, nagrinėjimo procedūra patenka į Direktyvos 2013/32/ES 43 straipsnio taikymo sritį?
2. Ar tokio prašytojo, kuris po Direktyvos 2013/32/ES 43 straipsnio 2 dalyje numatyto keturių savaičių termino pagal nacionalinę teisę buvo įleistas į teritoriją, bet pagal naują sprendimą dėl laikymo lieka sulaikytas toje pačioje laikymo vietoje, kuri iš pradžių buvo laikoma pasienio vieta, o dabar valdžios institucijų pripažįstama [šalies] teritorijos vieta, tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimas vis dar patenka į Direktyvos 2013/32/ES 43 straipsnio taikymo sritį?
- Ar ta pati sulaikymo vieta, vykdant tą pačią tarptautinės apsaugos procedūrą, pagal norminį aktą iš pradžių gali būti prilyginama pasienyje esančiai vietai, o po to, kai prašytojui buvo leista atvykti į [šalies] teritoriją, pasibaigus keturių savaičių laikotarpiui arba priėmus vėlesnį sprendimą dėl nagrinėjimo, gali būti laikoma vieta [šalies] teritorijoje?
 - Kokią reikšmę sprendžiančiosios institucijos laikinajai ir materialinei kompetencijai turi prašytojo laikymas toje pačioje vietoje, kuri geografiniu požiūriu yra [šalies] teritorijoje, bet iš pradžių buvo laikoma pasienio vieta, o vėliau Belgijos institucijos ją kvalifikavo kaip laikymo [šalies] teritorijoje vietą, nes pasibaigė keturių savaičių terminas?
- 3.1. Ar sprendžiančioji institucija, kuri pradėjo nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymą pagal pasienio procedūrą ir praleido Direktyvos 2013/32/ES 43 straipsnio 2 dalyje nustatytą keturių savaičių terminą sprendimui dėl to prašymo priimti arba kuri iš anksto priėmė sprendimą dėl tolesnio nagrinėjimo, nors visi tyrimo veiksmai, įskaitant asmeninį pokalbį, buvo atlikti prieš pasibaigiant šiam terminui, gali toliau nagrinėti šį prašymą remdamasi šios direktyvos 31 straipsnio 7 dalyje numatyta pirmenybės tvarka, kai prašytojas, remiantis kitos institucijos sprendimu, toliau laikomas toje pačioje laikymo vietoje, iš pradžių prilygintoje pasienio vietai, motyvuojant tuo, kad jo tolesnis laikymas būtinas „nustatant aplinkybes, kuriais grindžiamas tarptautinės apsaugos prašymas ir kurių nebūtų galima nustatyti prašytojui nesant sulaikytam, ypač jei yra rizika, kad prašytojas pasislėps“?
- 3.2. Ar sprendžiančioji institucija, kuri pradėjo nagrinėti tarptautinės apsaugos prašymą pagal pasienio procedūrą ir praleido Direktyvos 2013/32/ES 43 straipsnio 2 dalyje nustatytą keturių savaičių terminą sprendimui dėl to prašymo priimti arba kuri iš anksto

priėmė sprendimą dėl tolesnio nagrinėjimo, prieš tai nesurengusi asmeninio pokalbio su prašytoju per šį laikotarpį, gali toliau nagrinėti šį prašymą remdamasi šios direktyvos 31 straipsnio 7 dalyje numatyta pirmenybės tvarka, kai prašytojas, remiantis kitos institucijos sprendimu, toliau laikomas toje pačioje laikymo vietoje, iš pradžių prilygintoje pasienio vietai, motyvuojant tuo, kad jo tolesnis laikymas būtinas „nustatant aplinkybes, kuriais grindžiamas tarptautinės apsaugos prašymas ir kurių nebūtų galima nustatyti prašytojui nesant sulaikytam, ypač jei yra rizika, kad prašytojas pasislėps“?

4. Ar toks nacionalinės teisės aktų taikymas suderinamas su išimtinio prašytojo laikymo pobūdžiu, grindžiamu Direktyvos 2013/33/ES 8 straipsniu ir Direktyvos 2013/32/ES bendroju tikslu?
5. Ar Direktyvos 2013/32/ES 31 straipsnio 7 dalis, 31 straipsnio 8 dalis ir 43 bei 46 straipsniai, siejami su Chartijos 47 straipsniu, turi būti aiškinami taip, kad [*Conseil du contentieux des étrangers* (Užsieniečių ginčų taryba)], gavusi skundą dėl sprendimo, priimto vykdant pasienio procedūrą, panaikinimo, automatiškai turi atsižvelgti į praleistą keturių savaičių terminą?

Dėl prašymo taikyti prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą

- 59 Taryba prašo, kad šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą ir prašymai priimti prejudicinį sprendimą, kurių bylos numeriai yra C-51/24 ir C-52/24, būtų nagrinėjami pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 107 straipsnyje numatytą prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą.
- 60 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad šiuo metu pareiškėjui yra atimta laisvė, nes jis laikomas „*Caricole* tranzito centre“.
- 61 Be to, Teisingumo Teismo atsakymai į pateiktus klausimus turės tiesioginės ir lemiamos įtakos pagrindinės bylos baigčiai.
- 62 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad šiame prašyme priimti prejudicinį sprendimą prašoma išaiškinti Direktyvos 2013/32, patenkančios į SESV trečiosios dalies V antraštinės dalies, susijusios su laisvės, saugumo ir teisingumo erdve, taikymo sritį. Vadinasi, šis prašymas gali būti nagrinėjamas pagal prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą.
- 63 Antra, kiek tai susiję su skubos sąlyga, reikia pažymėti, kad ši sąlyga įvykdoma, be kita ko, tuo atveju, kai šiuo metu iš asmens, kurio byla nagrinėjama, yra atimta laisvė. Atitinkamo asmens padėtį reikia vertinti tą dieną, kai nagrinėjamas prašymas taikyti prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą (2016 m. kovo 17 d. Sprendimo *Mirza*, C-695/15, EU:C:2016:188, 34 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 64 Pagal suformuotą jurisprudenciją trečiosios šalies piliečio apgyvendinimas sulaikymo centre tiek nagrinėjant jo tarptautinės apsaugos prašymą, tiek siekiant jį išsiųsti yra laisvės atėmimo priemonė (2012 m. liepos 19 d. Sprendimo *Adil*, C-278/12 PPU, EU:C:2012:508, 34 ir 35 punktai; 2013 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *G. ir R.*, C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, 23 ir 25 punktai; 2016 m. vasario 15 d. Sprendimo *N.*, C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, 40 ir 41 punktai; 2016 m. kovo 17 d. Sprendimo *Mirza*, C-695/15 PPU, EU:C:2016:188, 31 ir 35 punktai ir 2018 m. liepos 5 d. Nutarties *C ir kt.*, C-269/18 PPU, EU:C:2018:544, 35 ir 37 punktai).
- 65 Bet kuriuo atveju, jei Teisingumo Teismui priimant sprendimą nebeliktų skubos požymių, prejudiciniai klausimai išliktų svarbūs ginčui išspręsti.

DARBINIS VERTINIMAS